

Győri Ítéltábla

Az ügy száma:

Pf.III.20.060/2025/9.

A felperes:

Felperes1 (cím2)

A felperes jogi képviselője:

Bosnyák Ügyvédi Iroda (cím3 dr. Bosnyák Dávid ügyvéd)

Az alperes:

Alperes1 (cím1)

Az alperes jogi képviselője:

Dr. Türk Zoltán Ügyvédi Iroda (cím4.; dr. Türk Zoltán)

A per tárgya:

kártérítés

Az elsőfokú bíróság és fellebbezett határozatának száma:

Veszprémi Törvényszék 4.P.20.896/2024/13/II. számú ítélete

A fellebbező és a fellebbezés sorszáma:

felperes 15. sorszámú beadványa

Ítélet

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felülbírálat alapjául szolgáló elsőfokú tényállás

[1] A peres felek 2003. október 11-től 2011. december 6-ig házasságban voltak.

[2] Az alperes és apja, név 2010. november 18-án öröklési szerződést kötöttek a helységi helyrajzi számú ingatlan 5490/8160 tulajdoni illetőségére (a továbbiakban: az ingatlan). A szerződéskötés okaként rögzítették, hogy az ingatlan vételárát az alperes fizette ki apja helyett, valamint további 800.000 Ft készpénzt fizetett, melyért cserébe az alperest az érintett ingatlan örökösevé teszi.

[3] A felek 2011. augusztus 17-én a vagyonszétválás megszüntetésére „Megállapodás” (a továbbiakban: Megállapodás) elnevezéssel szerződést kötöttek, melynek 3. pontja szerint az ingatlan a felperes tulajdonába kerül. Rögzítették, hogy az ingatlan az ingatlan-nyilvántartás szerint az alperes apjának tulajdonában áll és csak 4 év után iratható át a bejegyzett felfüggesztett illetékre tekintettel. Szintén 2011. augusztus 17-én „Vagyonszétválás megszüntető szerződés” megnevezéssel olyan tartalmú okiratot is aláírtak, amelyben a perbeli ingatlanra vonatkozó rendelkezés nem szerepelt. A hatóságokhoz ez utóbbit nyújtották be.

[4] Az alperes a házasság megszűnését követően a vagyonszétválás megszüntető szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt pert indított. Keresetét a Fővárosi Ítéltábla 17.Pf.21.049/2017/3-II. számú 2018. január 25-én jogerős ítéletével elutasította, melyet a Kúria Pfv.II.20.908/2018/5. számú 2019. február 19-én kelt ítéletével hatályában fenntartott.

[5] Az alperes az öröklési szerződés egy példányára rávezetett nyilatkozattal 2018. augusztus 21-én az öröklési jogáról lemondott. név 2018. november 8-án az ingatlant eladta.

[6] A felperes e-mail címéről 2018. december 4-én e-mail üzenet került feladásra az alperes és név részére, amelyben a felperes a felek közötti jogviták rendezése érdekében kérte, hogy az ingatlan kerüljön átruházásra az alperesre, aki azt ruházza át őrá. Amennyiben az alperes nem tudja apjától megszerezni az ingatlant, úgy 3 millió Ft-ot kért kárpótlásul. Az e-mail üzenetre csak névtől érkezett válasz.

A kereset

[7] A felperes 2023. október 31-én érkezett keresetében az alperest 40 millió Ft és ennek 2018. november 8-tól járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a Polgári

Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 312. § (2) bekezdésére, 318. § (1) bekezdésére és 339. § (1) bekezdésére alapítottn.

[8] Állítása szerint az ingatlan 2010-ben kötött – nem színlelt és nem érvénytelen – adásvétellel, a felek házassági vagyontársasága alatt azért került név1 nevére, mert a felperes külföldiként nem szerezhette meg. Ezért kötött a vétellel egyidejűleg – szerinte érvényes – öröklési szerződést az alperes és név1, melyben név1 ingatlan feletti rendelkezési jogát is kizárták. Az csupán a Megállapodás biztosítékaul szolgált. A 2011. augusztus 17-i házassági vagyontársaságot megszüntető – a jogerős ítélet szerint érvényes – Megállapodás szerint az ingatlan a felperes tulajdonába kerül. Mindezekről név1 is tudott, hisz a másik perben ő is alperes volt. A Megállapodás alapján az alperes szerződéses kötelezettsége volt az ingatlan tulajdonjogának megszerzése és alperesre való átruházása.

[9] Érvéle szerint a felek köthettek érvényesen olyan ingatlanra megállapodást, amely akkor nem állt a felek tulajdonában. Ilyen esetben az átruházást válláló fél kötelezettsége az ingatlan megszerzése, majd annak átruházása. (EBH2003. 867.) E szerződés az öröklési szerződés megszüntetésével még nem vált lehetetlenné, az alperes bármilyen más módon megszerezte a tulajdonjogot. A szerződés teljesítése az alperes mulasztásából és felelősségi körében azzal vált lehetetlenné, hogy az alperes nem szerezte meg az ingatlan tulajdonjogát addig, amíg annak tulajdonosa név1 volt; így a felperes kára is akkor következett be, amikor az ingatlant értékesítette. Az alperes csak névltől szerezhette volna meg az ingatlan tulajdonjogát, mivel ő – szemben a későbbi vevőkkel – tudott róla, hogy az ingatlant a felek házassági közös vagyontársaságából vásárolták és a Megállapodásról is. Ezért a 2018. november 8-i értékesítéssel következett be a teljesítés jogi okból való lehetetlenülése és a felperes kára.

[10] A 2025. február 25-i folytatólagos perfelvételi tárgyaláson követelését másodlagosan késedelemmel okozott kár jogcímén az rPtk. 298-299. §-ára, 318. § (1) bekezdésére és 339. §-ára alapítottn is előterjesztette. E körben arra hivatkozott, hogy amennyiben a szerződés nem lehetetlenült, akkor az alperes késedelembe esett a teljesítéssel. Azáltal, hogy az alperes 2018. november 8-ig nem szerezte meg az ingatlan tulajdonjogát, annak értékétől a felperes elesett. A késedelembe esés és kár bekövetkezése időpontjaként 2018. november 8-át jelölte meg. Legkésőbb eddig kellett volna az alperesnek az ingatlant megszerezni és átruházni, és mivel ezt elmulasztotta, ezzel a felperesnek kárt okozott. A kár összegét mindkét keresetben az ingatlannak az átruházáskor, mint a kár bekövetkeztekor fennálló piaci értékében jelölte meg.

[11] Az alperes elévülési kifogását vitatta. Arra hivatkozott, hogy az elévülés a szerződéskötést követő 4 év elteltével indult, mert ekkor vált esedékessé az alperes kötelezettsége, mivel a felek szándéka szerint az átruházásnak az illetékkedvezmény miatt csak 4 év múlva kellett megtörténnie. A kára pedig a 2018. november 8-i név1 általi eladással következett be. Az elévülési időt megszakította a 2018. december 4-i e-mailben küldött írásbeli felszólítás, valamint a keresetindítás. Arra is hivatkozott, hogy az elévülési idő a szerződés érvénytelensége kapcsán indult per miatt a Kúria felülvizsgálati ítélete meghozatalának napjáig nyugodott.

Az ellenkérelem

[12] Az alperes elsődlegesen mindkét kereseti követelés elévülésére hivatkozott és ez eljárás megszüntetését kérte. Álláspontja szerint, amennyiben terhelte átruházási kötelezettség, az a szerződéskötés napján esedékessé vált. Így a kár bekövetkezése és az elévülés kezdődőpontja mindkét igény esetében 2011. augusztus 17., és a követelések 5 év elteltével elévültek. Vitatta az elévülési idő megszakítását, mert az e-mail nem minősül írásbelinek, valamint vitatta annak ténylegesen megérkezését. Az elévülés nyugvása pedig legfeljebb a jogerős ítéletig, azaz 2018. január 25-ig állt fenn, de onnantól is eltelt az elévülési idő a keresetindításig.

[13] Másodlagosan érdemben is vitatta mindkét keresetet. Arra hivatkozott, hogy a Megállapodás tekintetében a felek között nem jött létre a szerződés. A felek valós szerződéskötési szándékát a hatóságokhoz benyújtott Szerződés tartalmazta, amelyben a perbeli ingatlanra vonatkozó rendelkezés nem volt. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes előnyök szerzése végett nem hivatkozhat egy zsebszerződésen alapuló színlelt szerződésre, valamint az öröklési szerződés alaki okból való érvénytelenségére. Vitatta, hogy a szerződés teljesítése lehetetlenné vált volna. Érvelése szerint, amennyiben az alperesnek kötelezettsége volt az ingatlan megszerzése és a felperesre való átruházása, akkor ebben nem okozott változást az ingatlan név1 általi értékesítése. Ezesetben az alperes az új tulajdonostól lett volna köteles megszerezni az ingatlan tulajdonjogát, aminek jogi akadály a ma sincs. A másodlagos kereset vonatkozásában is arra hivatkozott, hogy felek között nem jött létre a perbeli ingatlanra megállapodás, ezért nem terhelte teljesítési kötelezettség, így késedelembe se eshetett. Vitatta a kárösszszerűségét is.

Az elsőfokú bíróság döntése és indokai

[14] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest az alperes javára 1.400.000 Ft perköltség megfizetésére.

[15] Az eljárás megszüntetése iránti alperesi kérelmet alaptalannak találta, mivel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 176. § (1) bekezdés f) pontja értelmében az elévülést a bíróságnak érdemben, ítélettel kell elbírálnia. Ezért azt az érdemi védekezés körében vette figyelembe.

[16] Elsőként a Megállapodás létrejöttét vizsgálta az alperes vitatására tekintettel. Megállapította, hogy a felek közös akarata a perbeli ingatlanra is kiterjedő bővített tartalmú Megállapodásra irányult. A létrejött szerződés nem minősül az rPtk. 207. § (6) bekezdése szerint színleltnek sem, emiatt nem érvénytelen. Rögzítette, hogy a Megállapodás érvényessége tárgyában más jogcímen (jogszába, illetve jóerkölcsbe ütközés) korábban folyamatban volt perben eljáró bíróságok sem észleltek hivatalból érvénytelenséget, és ilyet ő sem észlelt.

[17] Az érvényes szerződés alapján az alperes kötelezettsége volt az ingatlan tulajdonjogának felperesre való átruházása, amelyhez annak tulajdonjogát előbb meg kellett szereznie. A szerződés kifejezett rendelkezést az átruházás időpontjára nem tartalmazott, de az illetékkedvezmény miatti 4 év múlva történő átíratásra való utalás alapján arra jutott, hogy

a szerződés aláírásától számított 4 év múlva, 2015. augusztus 17-től állt fenn és vált esedékessé az alperes kötelmi jogi kötelezettsége az ingatlan átruházására. Utalt arra, hogy ennek nem teljesítése esetén jogszavatossági igény érvényesíthető, de a Pp. 342. § (1) és (3) bekezdése szerinti jogcímhez kötöttség miatt ezen az alapon nem vizsgálta a kártérítési igényt.

[18] A teljesítés lehetetlenülésére alapított kártérítés iránti elsődleges keresetet az rPtk. 312. § (2) bekezdése alapján érdemben vizsgálta és a lehetetlenülés bekövetkezésének hiányában megalapozatlannak ítélte. E körben kifejtette: nincs jelentősége, hogy névltulajdonos-e, és a felperes sem tudott olyan jogalapot megjelölni, amely alapján névltől követelhető lett volna az ingatlan átruházása. Rögzítette, hogy noha a bíróságnak először az elévülést kell vizsgálni, de az anyagi jogi megalapozatlanság bizonyítás nélkül is megállapítható volt, ezért az elutasítást elsődlegesen erre alapította. A másodlagos kereset kapcsán fejti ki, hogy a kártérítés iránti igény elévült.

[19] A késedelemre alapított kártérítés iránti másodlagos kereset tekintetében rámutatott, hogy a felperes a Megállapodásban kikötött ellenszolgáltatás értékét követelte kárként, ami elmaradt vagyoni előnynek minősül. Tévesnek tartotta azt a felperesi álláspontot, hogy a késedelembe esés és a károsodás is az ingatlan értékesítésekor következett be. A késedelem ugyanis a teljesítési határidő elteltét követően áll be. Mivel a szerződés szerint a szerződéskötést követő 4 év elteltével volt köteles szolgáltatni az alperes a felperesnek az ingatlant, ennek elmulasztása e határidő elteltét követően következett be.

[20] A késedelemmel okozott kár megtérítése iránti igény elévülése kapcsán abból indult ki, hogy a kártérítés elévülése az rPtk. 326. § (1) bekezdése alapján az esedékességtől kezdődik, kártérítés pedig az rPtk. 360. § (1) bekezdése alapján a kár bekövetkezésekor nyomban esedékes. Kifejtette, hogy az ingatlan értékesítésének az alperes kötelezettsége szempontjából nem volt jelentősége, mert a felperesnek ebből kára nem származott. A felperes elmaradt haszna azáltal keletkezett, hogy nem került vagyonába az ingatlan. E károsodás azonban – amennyiben késedelemből eredő kárnak tekinthető – már a késedelem beálltakor bekövetkezett. A szerződés alapján ugyanis a felperes vagyonának a megállapodás aláírását követő 4 év elteltével, vagyis 2015. augusztus 17-én gyarapodnia kellett volna. Az ezt követő napon, 2015. augusztus 18-án már az ingatlan hiányként (elmaradt előnyként) jelentkezett a felperes vagyonában és az alperes ekkortól van késedelemben. Ebből következően az elévülési idő 2015. augusztus 18-án megkezdődött, és megszakítás vagy nyugvás hiányában 2020. augusztus 18-án eltelt.

[21] Nem tartotta relevánsnak az elévülés nyugvásával kapcsolatban a Kúria határozatát, mert ha addig nyugodott is az elévülés, az akkor is bekövetkezett. Az elévülés nyugvásának az rPtk. 326. § (2) bekezdés szerinti jogkövetkezménye ugyanis az, hogy amennyiben az elévülés nyugvásának megszűnésekor az elévülési időből 1 évnél rövidebb idő van hátra, akkor a jogosult még 1 éven belül érvényesítheti igényét. Azonban a kúriai ítélethez képest az elévülési időből még több mint 1 év volt hátra.

[22] Az elévülés megszakítását sem tartotta megállapíthatónak. Egyrészt nem igazolt, hogy a 2018. decemberi e-mail megérkezett az alpereshez, másrészt – ha megérkezett – az írásbeli felszólításnak nem minősül. Az rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján ugyanis csak a

követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás szakítja meg az elévülést. A Polgári Törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: rPtk.) 38. § (2) bekezdése alapján arra jutott, hogy az e-mail útján közölt nyilatkozat csak akkor minősül írásbelinek, ha azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással látták el. A perbeli e-mailek azonban ilyen nem voltak. Így nem alkalmas annak megállapítására, hogy az üzenetet a felperes írta, az mikor érkezett meg és alperes mikor ismerte meg. Az pedig, hogy az alperes apjához megérkezett az e-mail, nem bizonyítja, hogy az alpereshez is megérkezett.

[23] A fentiek alapján megállapította, hogy 2020. augusztus 18-án bekövetkezett a kárigény elévülése, ezért az rPtk. 325. § (1) bekezdése alapján bírósági úton nem érvényesíthető. A lehetetlenülésre alapított elsődleges kereseti követelésre is bekövetkezett az elévülés, mert a lehetetlenülés miatti kárigény nem oldható el a kötelmi viszonytól. Ha a lehetetlenülés bekövetkezésekor a kötelmi viszony már elévült, akkor az abból eredő kárigény is, mert nem új jogról van szó, hanem a teljesítésre irányuló kötelmi igény fordult át kártérítési igényre.

[24] Mindkét kereset megalapozatlansága folytán az összecszerűsége felajánlott szakértői bizonyítást a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján mellőzte. Nem tartotta szükségesnek a személyes meghallgatást sem a jogvita kereteinek meghatározásához, sem a jogvita eldöntéséhez, mert nem volt olyan adat, ami a felek személyes nyilatkozatai alapján lett volna megállapítható.

A fellebbezés

[25] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte a Pp. 381. §-a alapján.

[26] Rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító ítéletét lényegében a követelés elévülésére alapította. Ám szerinte az elévülést egy olyan követelés, mint kötelmi jogi igény vonatkozásában állapította meg, amely nem volt a kereseti kérelem tárgya. Ezért okszerűtlen és téves következtetésekre jutott, így az ítélet sérti a Pp. 342. § (2) bekezdését [elírás folytán helyesen: (3) bekezdését].

[27] Az ítélet [20] bekezdésében ugyanis elsőként megállapodás létrejöttét és érvényességét vizsgálta. Függetlenül attól, hogy azt érvényesnek ítélte, a perben ez nem képezhette vizsgálat tárgyát, mivel erről jogerős ítélet született, ami ítelt dolog.

[28] Az ítélet [34] bekezdése megállapította, hogy a felperest a Megállapodás alapján megillető követelés, azaz az ingatlan felperesnek való tulajdonba adása 2020. augusztus 18-án elévült. A felperes kereseti kérelme azonban nem ez volt, nem kérte, hogy az alperes adja tulajdonába az ingatlant. A kereseti kérelem jogalapja kártérítés volt. Azt helyesen állapította meg a bíróság, hogy az ingatlan tulajdonba adását az alperesnek 2015. augusztus 18-án kellett teljesítenie, ami elmaradt. Ekkor, a teljesítés elmaradásával azonban a felperest még nem érte kár, ezért a kártérítési igény elévülése sem kezdődhetett meg. A

felperes kára – mindkét kereset esetében – 2018. novemberében keletkezett, amikor név1 az ingatlant eladta. Ekkor még az ítélet szerint sem évült el az „alap” kötelmi jogviszony, tehát ha az alperes – ugyan késedelmesen, de – teljesíti a Megállapodásban foglaltakat, akkor a felperesnek nem keletkezik kára. A felperes kára tehát nem 2015. augusztus 18-án keletkezett, hanem 2018. novemberében. A kártérítési igény elévülése pedig a kár bekövetkezésével kezdődik, és e kárigényt az 5 éves elévülési időn belül a kereset benyújtásával érvényesítette. Az ítélet tehát hibásan vegyítette az ingatlan tulajdonba adása iránti és a kártérítés iránti kötelmi igényeket. Egy olyan kötelmi igény elévülését állapította meg, amelyre nem volt kereseti kérelem, ezzel együtt azonban erre hivatkozással a kereseti kérelemmel érvényesített kártérítési igényt is elévültnek minősítette. Téves az az ítéleti megállapítás is, hogy a felperes nem tudott jogalapot megjelölni arra, hogy névltől miért lett volna követelhető az ingatlan átruházása, mert a 2025. február 12-én kelt előkészítő iratban a lehetetlenülés oka körében ezt kifejtette.

[29] Fenntartotta az elévülés megszakítására vonatkozó álláspontját a 2018. december 4-én e-mailben küldött írásbeli felszólításra hivatkozással.

Megismételte, hogy az egyik címzett, név1 azt igazoltan megkapta és válaszolt. Ebből következően az alperes csak abban az esetben nem kaphatta meg ugyanezt az e-mailt, ha a felperes hibáüzenetet kapott volna, de ilyen nem történt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (4)-(5) bekezdésének megsértésével mellőzte a felperes indítványát a felperes e tényre vonatkozó személyes meghallgatására. Ezzel a per egyik fő kérdésében, az elévülés körében elzárta állításának bizonyításától, noha a kézbesítés bizonyítatlanságát a felperes terhére értékelte.

Változatlanul állította, hogy az e-mail megfelel az írásbeliség követelményének is. Ismertette Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:7. § (3) bekezdésének értelmezéséhez kapcsolódó jogirodalmi vitát és álláspontokat. Rögzítette, hogy a felek jogviszonyára azonban az rPtk. irányadó, ami megengedőbb szabályokat állapít meg az rPtké. 37. § (2) bekezdésében (elírás folytán helyesen: 38. §). Véleménye szerint az rPtk. alapján a perbeli üzenet írásbelinek minősül, de a szigorúbb Ptk. alapján a bíróságnak vizsgálni kellett volna, hogy adott esetben megvalósultak-e annak feltételei. Ilyen vizsgálatot az elsőfokú bíróság nem végzett, ezzel megsértette a Pp. 346. § (5) bekezdését, mert ítélete e körben nem tartalmazza a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat és azok mérlegelését.

[30] Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a büntető ügyben, a Tapolcai Járásbíróság B.277/2019/16. számú jegyzőkönyv 9. oldalán tett azon alperesi nyilatkozatot, mely szerint az alperes tisztában volt az ingatlannal kapcsolatos kötelezettségével, mégis apja kérésére lemondott az öröklési jogáról. E nyilatkozatával az alperes gyakorlatilag elismerte a felperes kötelmi igényét, hogy köteles az ingatlant a felperes tulajdonába adni. E nyilatkozatot az alperes 2020. január 29-én tette, amely az rPtk. 327. § (1) bekezdése alapján az elévülést megszakította, így téves azon ítéleti megállapítás, hogy a felperesi igény 2020. augusztus 18-án elévült.

[31] Az ítéltábla az alperes – perköltséget érintő – fellebbezését a Pf.III.20.060/2025/4. számon hozott és Pf.8. sorszám alatt kijavított jogerős végzésével visszautasította. A fellebbezésre az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem nyújtott be.

Az ítéltábla döntése és indokai

[32] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem, az abban felhozott indokok alapján és keretek között bírálta felül. Lényeges, hogy a felperes fellebbezésében kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 381. §-a alapján, annak megváltoztatása iránti fellebbezési kérelme nem volt.

[33] A Pp. 371. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a fél – az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül – csak a 379–381. §-ban foglaltakra hivatkozva kérheti. Ehhez kapcsolódóan a Pp. 382. § úgy rendelkezik, hogy ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte és fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével – *az ügy érdemét nem érintve* – az elsőfokú ítéletet helybenhagyja. Az ítélet Pp. 381. §-a alapján való hatályon kívül helyezésének pedig négy konjunktív (együttes) feltétele van: (1) lényeges *eljárási* szabálysértés megvalósulása az elsőfokú eljárásban; (2) ez az ügy érdemi eldöntésére kihatott; (3) az eljárási szabálysértés orvoslása a másodfokú eljárásban (észszerűen) nem lehetséges; és (4) mindezek miatt szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése. Bármelyik feltétel hiányában az ítélet hatályon kívül helyezésének nincs helye.

[34] A fenti jogszabályi rendelkezések bírói értelmezése és gyakorlata egyértelmű. (Kúria Pfv.20.994/2020/10., BDT2024. 4796., BDT2023. 4672, BDT2021. 4308.) A másodfokú bíróság az ítéletet kizárólag abból a szempontból bírálhatja felül, hogy fennáll-e a fellebbezésben állított az ügy érdemi elbírálására kiható és az új eljárás elrendelését szükségessé tevő eljárási jogszabálysértés. Amennyiben hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértés nem áll fenn, akkor a másodfokú bíróság az ügy érdemét, azaz az ítélet anyagi jognak való megfelelését nem vizsgálhatja és az ítéletet helyben kell hagyni. Ennek folytán az ítéletben alkalmazandónak tartott anyagi jogszabályok, azok értelmezése, a megállapított tények anyagi jogi értékelése, abból levont jogkövetkeztetések érdemben nem vizsgálhatók, amint a fellebbezésben ezekkel szemben hivatkozott anyagi jogi érvelés sem. A másodfokú bíróság ugyanis az elsőfokú érdemi mérlegelő tevékenységet, anyagi jogi jogértelmezést és a jogkövetkeztetések megalapozottságát nem az eljárásjogi, hanem – megváltoztatásra (is) irányuló fellebbezési kérelem esetén – az anyagi jogi felülbírálat körében vizsgálhatja és bírálhatja felül. Eljárásjogi szabálysértés tényleges megvalósulása esetén pedig csak akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az az érdemi döntésre hatással lehet, azaz ennek hiányában más tartalmú döntés születhetett volna. Feltéve, hogy a hiba a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének korlátai, az eljárási szabálysértés jellege folytán nem küszöbölhető ki a másodfokú eljárás keretein belül.

[35] A fenti szempontok szerint vizsgálva a fellebbezésben a hatályon kívül helyezés alapjául hivatkozott indokokat az ítéltábla az alábbiakat állapította meg:

[36] A Pp. 342. § (1) és (3) bekezdésének az érdemi döntés korlátaira vonatkozó rendelkezései egyrészt a kereseti kérelemhez kötöttséget, másrészt a jogcímhez kötöttséget írják elő; azaz a kereseten való túlterjeszkedés tilalmát rögzítik. E tilalom megsértése akkor valósul meg, ha: előbbi esetében a bíróság mást vagy többet ítél meg, mint amit a kereseti kérelmében a fél igényelt; míg utóbbi esetében a bíróság olyan jogalapon ítéli meg a fél

kereseti kérelmében foglaltakat, amelyre nem hivatkozott, olyan jogra alapítja a döntését, melyet a fél nem érvényesített. Leszögezi az ítéltábla, hogy a kereseten való túlterjeszkedés fogalmilag kizárt egy keresetet elutasító ítélet esetében.

[37] A szerződés létrejöttének és érvényességének vizsgálata sem valósította meg a túlterjeszkedés tilalmának megsértését. Amint arra az ítélet [20] bekezdése kifejezetten utal is, e kérdést az alperes érdemi védekezésében foglaltakra tekintettel vizsgálta az elsőfokú bíróság. Az alperes ugyanis vitatta a kereset alapjául szolgáló Megállapodás létrejöttét és – a másik perben vizsgálttól (jogszályba és jóerkölcsbe ütközés) eltérő – az rPtk. 207. § (6) bekezdése szerinti érvénytelenségi okra (színleltetés) hivatkozott. A Pp. 342. §-ában rögzített szabályok [és az ítélet teljességének követelményét előíró Pp 341. § (1) bekezdése] azonban az ellenkérelemre és beszámításra is vonatkoznak. A Kúria Pfv.21.509/2019/12. számú határozatában (megjelent: BH2021. 200.) leszögezte: A bíróság ítéletének a perben állított jogra akkor is ki kell terjednie, ha azt nem a felperes a keresetében, hanem az alperes az anyagi jogi kifogása útján terjesztette elő. Ezzel összhangban mondta ki – egyebek mellett – a Kúria Gfv.30.298/2024/6. számú határozatában is (megjelent: BH2025. 116.), hogy jogállítási anyagi jogi kifogásként az ellenkérelemben is tehető, és a szerződésre alapított keresettel szemben a szerződés létre nem jöttére alapított érdemi védekezés anyagi jogi kifogás útján érvényesíthető. Jelen ügyben tehát épp a Pp. 7. § (1) bekezdés 1. pontjában definiált alperesi anyagi jogi kifogás elbírálásának mellőzése lett volna jogszabálysértő az elsőfokú bíróság részéről.

[38] Ugyancsak megalapozatlanul hivatkozik eljárási szabálysértésre a fellebbezés azzal kapcsolatban, hogy az ítélet a kereset tárgyát képező kártérítési igénytől eltérően az alperes ingatlan tulajdonba adására vonatkozó kötelezettsége, illetve a felperes ezen követelése elévülését vizsgálta, és állapította meg az elévülést 2020. augusztus 18-i időponttal. A felperes keresete ugyanis a szerződéses kötelezettség teljesítése alperesnek felróható lehetetlenülése vagy késedelme által okozott kára megtérítésére irányult. E kártérítési igény elbírálásához meg kell állapítani, hogy mi volt a szerződés tartalma, azaz az alperes szerződéses kötelezettsége és annak teljesítési határideje. Ehhez képest vizsgálandó, hogy szerződésszegés, azaz a teljesítés lehetetlenülése vagy késedelme bekövetkezett-e. Ha igen, ezzel (a teljesítés elmaradásával) okozati összefüggésben érte-e és mikor, milyen formában kár a felperest. A kárkövetelés elévülésének vizsgálatához pedig – amint az elsőfokú ítélet [32] bekezdése is rögzíti – az rPtk. 360. (1) bekezdése és 326. § (1) bekezdése alapján a teljesítés elmaradásával bekövetkezett kár időpontját kell meghatározni, mivel ez a kárigény elévülési idejének kezdőidőpontja.

[39] Mindez azonban érdemi anyagi jogi kérdés. Az elsőfokú ítélet a fenti anyagi jogi logika mentén vizsgálta a tulajdonbaadási kötelezettséget, mint szerződéses kötelezettség tartalmát, valamint annak esedékességét és a teljesítés lehetőségességét. Ehhez képest a megállapított tények anyagi jogi értékelése és minősítése körében fejtette ki jogi álláspontját a kár bekövetkezése, ezzel az elévülés kezdetének időpontját illetően: mindkét kártérítési kereseti jogcímen 2015. augusztus 18. napjában. Az, hogy a felperes ezzel szemben az elsőfokú ítélet által egyes tények anyagi jogi minősítését, illetve anyagi jogi kérdésekben elfoglalt anyagi jogi álláspontját, a kár bekövetkezésének időpontját tévesnek tartja és 2018. november 8. napjában jelöli meg, nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi jogsértést valósíthat meg. Ezért – erre irányuló fellebbezési kérelem esetén – az anyagi jogi felülbírálat körében vizsgálható és bírálható el. Csupán megjegyzi az ítéltábla, hogy a késedelemre alapított

másodlagos keresetet a felperes csak 2025. február 29-én terjesztette elő, így érdemi anyagi jogi felülbírálat esetében ezen időponthoz képest kellene az elévülés kérdését vizsgálni.

[40] Nem történt hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértés az elévülés megszakításával kapcsolatban sem. Az elsőfokú ítélet a 2018. decemberi e-mailt erre két okból tartotta alkalmatlannak: az rPtk. 327. § (1) bekezdése szerinti kötelező alakiség hiánya és a – kézbesítés igazolatlansága folytán – a nyilatkozat hatályosulásának hiánya miatt.

[41] Az írásbeliség követelményének való megfelelés tekintetében anyagi jogi kérdés annak eldöntése, hogy melyik Ptk. alkalmazandó, valamint az is, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott rPtké. 38. § (2) bekezdésében foglaltaknak az adott esetben az e-mail megfelel-e. E körben az elsőfokú ítélet anyagi jogi álláspontja szerint ehhez legalább fokozott biztonságú aláírással kellett volna ellátni. Ezen anyagi jogi álláspontjából fakadóan nem kellett sem a Ptk. szerinti, sem a fellebbezésben írt szempontok szerint vizsgálni és indokolni az írásbeliség feltételét. Ezért nem valósítja meg a Pp. 346. § (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség sérelmét a fellebbezésben írt felperesi jogi álláspont szerinti szempontok értékelésének hiánya. Megjegyzi az ítéltábla, hogy a felperes a fellebbezésben írt jogi érvelését az elsőfokú eljárásban elő sem adta. Emellett adott esetben az indokolás elmaradása a másodfokú eljárásban érdemi anyagi jogi felülbírálat körében orvosolható.

[42] A felperes személyes meghallgatásának mellőzése sem valósít meg eljárási szabálysértést, a Pp. 276. § (4) és (5) bekezdésében foglaltak megsértését. A hivatkozott jogszabályi rendelkezések ugyanis az *indítványozott bizonyítás* mellőzésének eljárásjogi feltételeit határozzák meg. A Pp. 230. §-ában szabályozott személyes meghallgatás azonban nem a fél akaratából történik, hanem hivatalból a bíróság rendeli el, ha szükségesnek ítéli. A meghallgatás pedig nem bizonyítási cselekmény, nem a bizonyítási eljárás része és a fél előadása nem is bizonyíték, csupán a tényállás megállapításának része, amelyet a bizonyítékokkal össze kell vetni. (Kúria Kfv.37.252/2024/4.) Emellett, ha a másodfokú bíróság azt szükségesnek találja, az elmaradt meghallgatás a fellebbezési eljárásban való meghallgatással orvosolható. Továbbá a meghallgatás hiánya az ügy érdemi eldöntésére sem hathat ki, mivel a fent írtak miatt – az érdemben jelen fellebbezési eljárásban nem vizsgálható – írásbeliség követelményének való meg nem felelés miatt nincs jelentősége, hogy az e-mail megérkez(het)ett-e az alpereshez.

[43] Végezetül a büntetőügyben tett 2020. januári alperesi nyilatkozat mint a felperes felé való tartozást elismerő nyilatkozat rPtk. 327. § (1) bekezdése szerinti elévülést megszakító hatásának figyelmen kívül hagyását illetően először is rámutat az ítéltábla, hogy e jogi tényre a felperes az alperes elévülési kifogásával szemben az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott. Ezért az a Pp. 373. § (2) bekezdése alapján eleve a másodfokú eljárásban meg nem engedett új tényállításnak minősül és figyelmen kívül hagyandó. Egyebekben az elévüléssel szembeni kifogásként való felperesi elsőfokú hivatkozás hiányában éppen a felek jogállításain (ideérve az anyagi jogi kifogást is) való túlterjeszkedést valósított volna meg, ha az elsőfokú bíróság azt tartozáselismerő nyilatkozatként elévülést megszakító jogi tényként figyelembe veszi. Ebből következően a fellebbezési hivatkozás figyelembevétel sem eredményezne a felperesre kedvezőbb másodfokú határozatot, hisz eljárási szabálysértés az elsőfokú eljárásban ezzel kapcsolatban sem történt. Ezeken túlmenően pedig e kérdés szintén anyagi jogi kérdés, amely – erre irányuló fellebbezési kérelem esetén – az anyagi jogi

felülbírálat körében lenne elbírálható; és alapossága esetén az anyagi jogi hiba orvosolható lenne a másodfokú bíróság által az elévülés megszakításának megállapításával.

[44] Mindezek alapján a fellebbezésben felhozott indokok egyike sem ad alapot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, ezért a fellebbezés megalapozatlan és az ítéltábla – az ügy érdemét nem érintve – az elsőfokú ítéletet a Pp. 382. §-a alapján helyben hagyta.

[45] Másodfokú perköltség tárgyában az ítéltáblának a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján rendelkeznie nem kellett, mivel a felek másodfokú perköltséget nem számítottak fel.

Győr, 2025. július 9.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

Dr. Sarmon Hedvig

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró